

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 7. marraskuuta 2023
(OR. en)

14637/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0387(NLE)

ECOFIN 1087
FIN 1092
UEM 338

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia:	NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 28 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta
-------	--

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 28 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241¹ ja erityisesti sen 20 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

¹ EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Liettuan toimitettua kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 14 päivänä toukokuuta 2021 komissio esitti neuvostolle myönteisen arvionsa. Neuvosto hyväksyi myönteisen arvion 28 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksellä, jäljempänä 'heinäkuun 28 päivänä 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös'¹.
- (2) Asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaan kunkin jäsenvaltion enimmäisrahoitusosuutta rahoitustukeen, jota ei makseta takaisin, oli määrä päivittää 30 päivään kesäkuuta 2022 mennessä kyseisessä kohdassa säädetyn menetelmän mukaisesti. Komissio esitti 30 päivänä kesäkuuta 2022 kyseisen päivityksen tulokset Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
- (3) Liettua toimitti 30 päivänä kesäkuuta 2023 komissiolle muutetun kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman, johon sisältyy REPowerEU-luku asetuksen (EU) 2021/241 21 c artiklan mukaisesti.
- (4) Muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa otetaan huomioon myös asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan mukainen päivitetty enimmäisrahoitusosuus, ja siihen sisältyy komissiolle esitetty perusteltu pyyntö ehdottaa heinäkuun 28 päivänä 2021 annetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen muuttamista asetuksen (EU) 2021/241 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti sillä perusteella, että elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ei objektiivisten olosuhteiden vuoksi voida kaikilta osin enää toteuttaa. Liettuan esittämät muutokset elpymis- ja palautumissuunnitelmaan koskevat 46:ta toimenpidettä ja alatoimenpidettä.

¹ Ks. asiakirjat ST 10477/21 INIT ja ST 10477/21 ADD 1 osoitteessa <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) Neuvosto antoi Liettualle 14 päivänä heinäkuuta 2023 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä suosituksia. Neuvosto suositteli, että Liettua ryhtyisi muun muassa toimiin hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden lakkauttamiseksi, fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseksi ja uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamiseksi, terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen vahvistamiseksi ja sosiaalisen asuntotuotannon parantamiseksi sekä elpymis- ja palautumissuunnitelman ja koheesiopolitiikan ohjelmien ripeän täytäntöönpanon jatkamiseksi.
- (6) Ennen muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman toimittamista oli toteutettu kansallisen lainsäädännön mukaisesti alue- ja paikallisviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisprosessi. Kuulemisten tiivistelmä toimitettiin yhdessä muutetun kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa. Komissio on asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti arvioinut muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjen arviointia koskevien suuntaviivojen mukaisesti.

Asetuksen (EU) 2021/241 14 artiklaan perustuva lainahakemus

- (7) Liettuan toimittamaan muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy lainatukihakemus kuuden toimenpiteen tukemiseksi.

- (8) Liettua on ehdottanut, että komponenttiin 2 (Liettuan vihreä siirtymä) lisättäisiin uudistus, jolla pyritään saamaan käyttöön julkista ja yksityistä rahoitusta ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi ja lisäämään Liettuan houkuttelevuutta vihreisiin rahoitustuotteisiin sijoittavien sijoittajien kannalta. Tähän tavoitteeseen on tarkoitus päästä Liettuan vuosien 2023–2026 vihreän rahoituksen toimintasuunnitelman avulla. Yksi vuosien 2023–2026 vihreän rahoituksen toimintasuunnitelman täytäntöönpanotoimista on vihreän rahoituksen ja tietämyksen keskus, jonka tavoitteena on edistää kestävyysmerkkien ekosysteemin kehittämistä Liettuassa kansainvälisten käytäntöjen pohjalta, varmistaa kestäväan kehitykseen liittyvän olennaisen tiedon levittäminen, koordinoita julkisen ja yksityisen sektorin sekä korkeakoulujen välistä yhteistyötä ja edistää Liettuan asemaa kestäväan rahoituksen alalla.
- (9) Liettua on ehdottanut, että komponenttiin 5 (Korkea-asteen koulutus – johdonmukaiset puitteet tutkimuksen ja innovoinnin ja korkean lisäarvon yritysten edistämiseksi) lisättäisiin investointi tukemaan sellaisen rahoitusvälineen perustamista, jonka tarkoituksena on tarjota joko syndikoituja ja etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevia lainoja tai suoria lainoja muun muassa yrityksille vihreän teollisuusteknologian ja korkean lisäarvon teollisuustuotannon kehittämistä varten. Kyseinen investointi kohdistuu yrityksiin, ja sillä pyritään tukemaan sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä älykästä, kestäväa ja osallistavaa kasvua.
- (10) Liettua on ehdottanut, että komponenttiin 6 (Tehokas julkinen sektori ja elpymisedellytykset pandemian jälkeen) lisätään uudistus, jolla parannetaan keskitettyjä julkisia hankintoja keskitetyn ostoista vastaavan organisaation kautta, sekä uusi investointi, joka koostuu 150 miljoonan euron pääomanlisäyksestä INVEGAan (Liettuan kansallinen kehityslaitos) ja jonka odotetaan parantavan rahoituksen saatavuutta Liettuassa.

- (11) Komponentin 7 (Enemmän mahdollisuuksia kaikille rakentaa aktiivisesti kansallista hyvinvointia) osalta Liettua on ehdottanut, että lisätään uudistus, jonka tarkoituksena on vähentää sosiaali- ja työllisyyspalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen suunnittelun ja tarjonnan hajanaisuutta sekä vahvistaa sosiaalityöntekijöiden osaamista.
- (12) Liettua on ehdottanut, että komponenttiin 8 (REPowerEU) lisättäisiin investointi, joka koostuu uusiutuvan energian käyttöönottoa edistävän rahoitusvälineen täytäntöönpanosta. Investointi koostuu julkisesta investoinnista rahastoon, jonka tarkoituksena on tarjota lainatukea yksityisille yhteisöille ja samankaltaista toimintaa harjoittaville julkisyhteisöille, maalla tuotettavan aurinko- ja tuulisähkön tuotantokapasiteetin käyttöönottoa varten.

Asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohtaan perustuvat päivitykset

- (13) Liettuan toimittamassa muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ajantasaistetaan kaksi alatoimenpidettä, jotta voidaan ottaa huomioon päivitetty enimmäisrahoitusosuus, joka laski 2 224 195 119 eurosta¹ 2 099 135 822 euroon¹. Asetuksen (EU) 2021/241 21 c artiklan 2 kohdan mukaisesti jäsenvaltiot, joiden enimmäisrahoitusosuutta vähennetään, voivat myös sisällyttää REPowerEU-lukuihin toimenpiteitä, jotka sisältyvät jo hyväksyttyihin neuvoston täytäntöönpanopäätöksiin ilman, että niitä laajennetaan, enintään kyseistä vähennystä vastaavilla arvioituilla kustannuksilla.

¹ Tämä määrä vastaa määrärahoja, joista on vähennetty Liettuan suhteellinen osuus asetuksen (EU) 2021/241 6 artiklan 2 kohdan mukaisista menoista, mainitun asetuksen 11 artikkelissa tarkoitettuna menetelmän mukaisesti laskettuna.

- (14) Tämän perusteella Liettua muuttaa komponentissa 2 (Liettuan vihreä siirtymä) yhden alatoimenpiteen kahta tavoitetta ja toisen alatoimenpiteen yhtä tavoitetta. Tämä muutos koskee erityisesti tavoitteita 23 ja 24, jotka koskevat uuden uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotantokapasiteetin luomista (Tuki maalla sijaitsevien uusiutuvia energialähteitä käyttävien laitosten (aurinko- ja tuulivoima) ja yksittäisten varastointilaitosten rakentamiseen) osana investointia B.1.1.2, sekä tavoitetta 49, joka koskee energiankulutuksen vähentämiseksi peruskorjattujen näyttörakennusten pinta-alaa (Rakennusten peruskorjauspakettien ja -standardien päivittäminen ja testaaminen käytännössä sekä menetelmän luominen kestävien kaupunkien kehittämiseksi) osana investointia B.1.3.1. Tavoitteet 23 ja 24 olisi poistettava alatoimenpiteestä B.1.1.2 ja siirrettävä alatoimenpiteeseen H.1.3.2 (REPowerEU). Myös tavoite 49 olisi poistettava alatoimenpiteestä B.1.3.1 ja siirrettävä alatoimenpiteeseen H.1.1.1 (REPowerEU). Heinäkuun 28 päivänä 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös olisi muutettava vastaavasti.

Asetuksen (EU) 2021/241 21 artiklaan perustuvat muutokset

- (15) Muutokset, joita Liettua on esittänyt elpymis- ja palautumissuunnitelmaan objektiivisten olosuhteiden vuoksi, koskevat 44:ää toimenpidettä ja alatoimenpidettä.

- (16) Liettua on selittänyt, että viittä toimenpidettä ja alatoimenpidettä ei voida enää täysin toteuttaa korkean inflaation vuoksi. Liettuassa hinta- ja palkkainflaatio on ollut jatkuvasti korkea vuoden 2021 lopun ja vuoden 2022 lopun välisenä aikana, mikä on lisännyt esimerkiksi rakennus- ja laitekustannuksia ja vaikuttanut näin ollen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisten hankkeiden aikatauluihin ja tavoitetasoon. Tämä koskee komponentin 1 (Selviytymiskykyinen ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava terveydenhuoltojärjestelmä) alatoimenpiteen A.1.3.3 (Ensiapupoliklinikkojen ja elvytysyksiköiden uudistaminen aluesairaaloissa) tavoitetta 20, komponentin 2 (Liettuan vihreä siirtymä) alatoimenpiteen B.1.3.4 (Rakennusten nopeampien peruskorjausten tukeminen ajantasaisten rakennusten peruskorjausstandardien mukaisesti) tavoitteita 53 ja 54 ja alatoimenpiteen B.1.4 (Kasvihuonekaasujen absorbointikyvyn lisääminen) tavoitteita 55 ja 56, komponentin 4 (Laadukas ja helposti saatavilla oleva elinikäinen koulutus) alatoimenpiteen D.1.1.4 (Pedagogisen henkilöstön osaamisen vahvistaminen) tavoitetta 98 sekä komponentin 7 (Enemmän mahdollisuuksia kaikille rakentaa aktiivisesti kansallista hyvinvointia) alatoimenpiteen G.1.2.2 (Laajennetaan työllisyyttä tukevien toimenpiteiden soveltamisalaa ja monipuolisuutta, edistetään digitalisaation ja vihreän siirtymän tavoitteita ja edistetään kiertotaloutta) tavoitetta 189. Tämän perusteella Liettua on pyytänyt kyseisten välitavoitteiden ja tavoitteiden muuttamista. Heinäkuun 28 päivänä 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös olisi muutettava vastaavasti.

- (17) Liettua on selittänyt, että kolmea toimenpidettä ja alatoimenpidettä ei voida enää täysin toteuttaa toimitusketjujen häiriöiden vuoksi. Toimitusketjujen häiriöt ja niihin liittyvät vaikeudet saada komponentteja hankkeiden toteuttamista varten ovat vaikuttaneet voimakkaasti biopolttoaineiden ja vihreän vedyn tuotantoon ja käyttöön, erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon sekä innovatiivisten liikenneratkaisujen kehittämiseen. Tämä koskee komponentin 2 (Liettuan vihreä siirtymä) alatoimenpiteen B.1.2.4 (Tuki uusiutuviin energialähteisiin perustuvien polttoaineiden alojen kehittämiseen (Biometaanikaasu ja toisen sukupolven nestemäiset biopolttoaineet liikennettä varten sekä vihreä vety)) tavoitteita 46 ja 47 sekä komponentin 3 (Kasvua edistävä digitalisaatio) alatoimenpiteen C.1.5.2 (Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen kehittäminen edelleen) tavoitteita 86, 87 ja 88 ja alatoimenpiteen C.1.5.3 (Liikkuvuutta koskeva innovointi) tavoitetta 90. Alatoimenpiteeseen C.1.5.2 (Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen kehittäminen edelleen) ehdotetut muutokset mahdollistavat myös selvästi tehokkaamman hankkeen toteuttamisen. Tämän perusteella Liettua on pyytänyt kyseisten välitavoitteiden ja tavoitteiden aikataulun muuttamista ja kyseisten muutosten tekemistä. Heinäkuun 28 päivänä 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös olisi muutettava vastaavasti.

- (18) Liettua on selittänyt, että kolmea toimenpidettä ja alatoimenpidettä ei voida enää täysin toteuttaa alkuperäisessä aikataulussa, sillä suunnittelijoiden on ennakoimattoman tarpeen vuoksi tarkistettava alkuperäistä elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa hankkeen laadun ja turvallisuuden turvaamiseksi. Tämä koskee komponentin 1 (Selviytymiskykyinen ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava terveydenhuoltojärjestelmä) alatoimenpiteen A.1.1.7 (Pitkälle kehitettyihin hoitoihin keskittyvän keskuksen perustaminen) välitavoitetta 7, alatoimenpiteen A.1.1.9 (Terveydenhuollon ammattilaisten osaamisfoorumin perustaminen) välitavoitetta 10 ja alatoimenpiteen A.1.1.10 (Terveydenhuollon laadunarviointimallin kehittäminen) tavoitetta 11. Tämän perusteella Liettua on pyytänyt kyseisten välitavoitteiden ja kyseisen tavoitteen täytäntöönpanoajataulun pidentämistä. Heinäkuun 28 päivänä 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös olisi muutettava vastaavasti.
- (19) Liettua on selittänyt, että kolmea toimenpidettä ja alatoimenpidettä ei voida enää täysin toteuttaa muuttuneen markkinakysynnän vuoksi. Muun muassa kuntien kiinnostus osallistua eri hankkeisiin (kuten koulujen erityisen käteisrahattoman maksuinfrastruktuurin kehittämiseen), ulkomaisten opiskelijoiden kielikurssien kysyntä sekä kansainvälisiin verkostoihin osallistuvien korkeakoulujen määrä ovat osoittautuneet odotettua pienemmiksi. Tämä koskee komponentin 5 (Korkea-asteen koulutus – johdonmukaiset puitteet tutkimuksen ja innovoinnin ja korkean lisäarvon yritysten edistämiseksi) alatoimenpiteen E.1.1.3 (Vahvistetaan korkea-asteen oppilaitosten kansainvälistä kilpailukykyä) tavoitteita 124 ja 125 ja alatoimenpiteen E.1.2.2 (Innovoinnin kysynnän lisääminen Liettuassa hyödyntämällä julkisten hankintojen potentiaalia) tavoitetta 130 sekä komponentin 6 (Tehokas julkinen sektori ja elpymisedellytykset pandemian jälkeen) alatoimenpiteen F.1.4.4 (Sen varmistaminen, että tulevat verovelvolliset ovat talouslukutaitoisia) tavoitteita 159 ja 160. Tämän perusteella Liettua on pyytänyt kyseisten välitavoitteiden ja tavoitteiden muuttamista. Heinäkuun 28 päivänä 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös olisi muutettava vastaavasti.

- (20) Liettua on selittänyt, että kuutta toimenpidettä ja alatoimenpidettä ei voida enää (täysin) toteuttaa alkuperäisessä aikataulussa, koska hankintaprosessissa on ollut viivästyksiä kansallisista viranomaisista riippumattomista syistä. Tällaiset viivästykset johtuvat muun muassa ennakoimattomista esteistä tarvittavien materiaalien hankinnassa, ennakoimattomasta energian hinnannoususta ja paikallisen uusiutuvan energian tuotannon puuttumisesta sekä markkinoiden osallistumattomuudesta, ja niiden vuoksi julkisten hankintojen menettelyn laajuutta on muutettava. Tämä koskee komponentin 1 (Selviytymiskykyinen ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava terveydenhuoltojärjestelmä) alatoimenpiteen A.1.3.2 (Tartuntatautien klusterin osaamiskeskusten uudistaminen) tavoitetta 19, komponentin 2 (Liettuan vihreä siirtymä) alatoimenpiteen B.1.1.1 (Merituulivoimaloiden kehittämisen ja infrastruktuurin rakentamisen valmistelutyön tuloksellisuus ja loppuun saattaminen) tavoitetta 22, toimenpiteen B.1.2 (Liikkuminen ympäristöä pilaamatta) välitavoitetta 30 ja alatoimenpiteen B.1.3.3 (Rakennusten korjausta nopeuttavien rakennustuotteiden ja -palvelujen tarjonnan edistäminen) tavoitetta 52, komponentin 6 (Tehokas julkinen sektori ja elpymisedellytykset pandemian jälkeen) alatoimenpiteen F.1.1.1 (Julkisen sektorin henkilöstöhallintojärjestelmän nykyaikaistaminen) välitavoitetta 138 sekä komponentin 7 (Enemmän mahdollisuuksia kaikille rakentaa aktiivisesti kansallista hyvinvointia) alatoimenpiteen G.1.2.1 (Työvoimapalvelujen toimintaprosessien optimointi ja parantaminen, jotta varmistetaan järjestelmällinen asiakaslähtöisyys) ja tavoitetta 187. Tämän perusteella Liettua on pyytänyt kyseisten välitavoitteiden muuttamista. Heinäkuun 28 päivänä 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös olisi muutettava vastaavasti.

- (21) Liettua on selittänyt, että 24 toimenpiteen ja alatoimenpiteen osalta ehdotetut tarkistukset mahdollistavat selvästi paremman vaihtoehtoisen hankkeen toteuttamistavan. Samojen toimenpiteiden toteuttamiseksi on löydetty tehokkaampia tapoja, minkä seurauksena on leikattu kustannuksia, aikaistettu määräaikoja tai lisätty toimenpiteiden laajuutta ja kunnianhimoa. Tämä koskee komponentin 1 (Selviytymiskykyinen ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava terveydenhuoltojärjestelmä) alatoimenpiteen A.1.1.1 (Sairaankuljetuspalvelujen järjestämistä, hallinnointia ja tarjoamista sääntelevä lainsäädäntökehys) välitavoitetta 1 ja alatoimenpiteen A.1.1.11 (Terveydenhuoltoalan digitalisointi) kuvausta, komponentin 2 (Liettuan vihreä siirtymä) alatoimenpiteen B.1.2.1 (Tuki puhtaiden ajoneuvojen hankintaan julkisella sektorilla ja yrityksissä) tavoitteita 31, 32 ja 33, alatoimenpiteen B.1.2.2 (Tuki päästöttömien julkisen liikenteen ajoneuvojen hankintaan) tavoitetta 36, alatoimenpiteen B.1.2.3 (Ajoneuvojen latausinfrastruktuurin / vaihtoehtoisen polttoaineen tankkausinfrastruktuurin asentaminen) tavoitetta 41 ja alatoimenpiteen B.1.3.2 (Rakennusten kunnostamisen koordinoitua ja teknistä apua helpottavat välineet) tavoitetta 51, komponentin 3 (Kasvua edistävä digitalisaatio) alatoimenpiteen C.1.1 (Julkisen tietotekniikan hallinnoinnin muuttaminen) välitavoitteita 59 ja 60 ja tavoitteita 61, 62 ja 63, alatoimenpiteen C.1.2 (Tiedonhallinnan ja avoimen datan tehokkuuden varmistaminen) tavoitetta 67, alatoimenpiteen C.1.3 (Asiakaslähtöiset palvelut) kuvausta, alatoimenpiteen C.1.4.1 (Liettuankielisten teknologisten resurssien kehittäminen) välitavoitetta 74 ja tavoitetta 75, alatoimenpiteen C.1.4.2 (Digitalisaatio ja kulttuuriresurssien saatavuus) välitavoitetta 76 ja tavoitetta 77 ja alatoimenpiteen C.1.4.5 (Tieto- ja viestintätekniikan osaamiskeskus) tavoitetta 82, komponentin 4 (Laadukas ja helposti saatavilla oleva elinikäinen koulutus) toimenpiteen D.1.1 (Uudistettu peruskoulutus – Taustaa kilpailukykyisille taidoille) kuvausta, alatoimenpiteen D.1.1.4 (Pedagogisen henkilöstön osaamisen vahvistaminen) välitavoitetta 99 ja alatoimenpiteen D.1.4.2 (Pätevyyskysien arviointi) välitavoitetta 115,

komponentin 5 (Korkea-asteen koulutus – johdonmukaiset puitteet tutkimuksen ja innovoinnin ja korkean lisäarvon yritysten edistämiseksi) alatoimenpiteen E.1.2.3 (Startup-ekosysteemin kehittämisen edistäminen) tavoitetta 131, komponentin 6 (Tehokas julkinen sektori ja elpymisedellytykset pandemian jälkeen) toimenpiteen F.1.1 (Tehokas julkinen sektori) kuvausta, alatoimenpiteen F.1.1.2 (Keskitetyn koulutusjärjestelmän perustaminen osaamisen kehittämiseksi julkisella sektorilla) välitavoitetta 139, alatoimenpiteen F.1.1.3 (Luodaan puitteet julkisen sektorin strategisten taitojen kehittämiseksi) välitavoitetta 140 ja tavoitetta 141, alatoimenpiteen F.1.3.1 (Talousarviokehityksen parantaminen) välitavoitteita 148 ja 149, alatoimenpiteen F.1.3.2 (Menojen uudelleenarvioinnit) välitavoitetta 150, alatoimenpiteen F.1.3.5 (Kansallisten kehityslaitosten konsolidoiminen) välitavoitetta 154 ja alatoimenpiteen F.1.5 (Yrityksien käytettävissä olevat välineet maksukyvyttömyysriskin hallitsemiseksi) välitavoitetta 164 sekä komponentin 7 (Enemmän mahdollisuuksia kaikille rakentaa aktiivisesti kansallista hyvinvointia) alatoimenpiteen G.1.1.2 (Lisätoimenpiteet sosiaalietuuksien riittävyyden ja kestävyyslisäämiseksi) välitavoitetta 184. Tämän perusteella Liettua on pyytänyt muuttamaan kyseisiä välitavoitteita ja tavoitteita ja tekemään edellä mainitut muutokset. Heinäkuun 28 päivänä 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös olisi muutettava vastaavasti.

- (22) Komissio katsoo, että Liettuan esittämien syiden vuoksi asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan mukainen päivittäminen ja 21 artiklan 2 kohdan mukainen muuttaminen ovat perusteltuja.

Virheiden korjaaminen

- (23) Heinäkuun 28 päivänä 2021 annetussa neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä on havaittu kirjoitus- tai laskuvirheitä, jotka vaikuttavat yhdeksään välitavoitteeseen ja tavoitteeseen sekä 17 toimenpiteeseen ja alatoimenpiteeseen. Heinäkuun 28 päivänä 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös olisi muutettava niiden virheiden korjaamiseksi, jotka eivät vastaa komissiolle 14 päivänä toukokuuta 2021 toimitetun elpymis- ja palautumissuunnitelman sisältöä sellaisena kuin komissio ja Liettua ovat sen hyväksyneet.

Nämä kirjoitus- tai laskuvirheet liittyvät komponentin 1 (Selviytymiskykyinen ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava terveydenhuoltojärjestelmä) alatoimenpiteen A.1.1.2 (Terveystietojen toissijaista käyttöä helpottavan digitaalisen terveydenhuoltojärjestelmän kehittäminen) välitavoitteeseen 2, alatoimenpiteen A.1.1.4 (Julkisen terveydenhuollon perusmallin laatiminen) välitavoitteeseen 4, alatoimenpiteen A.1.1.8 (Luodaan edustava genomitietojen kokoelma terveyshankkeessa ”Genomi Eurooppa”) tavoitteisiin 8 ja 9, toimenpiteeseen A.1.2 (Pitkääikaishoitopalvelujen tarjoaminen) ja alatoimenpiteen A.1.2.1 (Pitkääikaishoitomallin hyväksyminen) välitavoitteeseen 15, komponentin 4 (Laadukas ja helposti saatavilla oleva elinikäinen koulutus) alatoimenpiteeseen C.1.4.3 (Digitaalisen koulutussisällön ja -resurssien tuotanto), alatoimenpiteeseen C.1.4.4 (Rahoitusvälineet yritysten perustamista ja digitaalista innovointia varten), alatoimenpiteeseen C.1.5.1 (5G-etenemissuunnitelma), alatoimenpiteeseen D.1.1.3 (Vuosituhannen koulu -ohjelma), alatoimenpiteeseen D.1.1.7 (Varhaiskasvatuksen parantaminen), toimenpiteeseen D.1.4 (Ammatillisen koulutuksen vihreään ja digitaaliseen muutokseen liittyvät pätevyydet), alatoimenpiteeseen D.1.4.1 (Kansallinen ammatillisen koulutuksen kehittämisfoorumi) ja alatoimenpiteeseen D.1.4.4 (Liikkuvuusohjelma), komponentin 5 (Korkea-asteen koulutus – johdonmukaiset puitteet tutkimuksen ja innovoinnin ja korkean lisäarvon yritysten edistämiseksi) alatoimenpiteen E.1.1.2 (Parannetaan korkea-asteen koulutusverkoston tehokkuutta parantamalla yliopistojen ja korkeakoulujen tehtäviä) tavoitteeseen 123, komponentin 6 (Tehokas julkinen sektori ja elpymisedellytykset pandemian jälkeen) alatoimenpiteen F.1.3.4 (Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien edistäminen) välitavoitteeseen 153 ja alatoimenpiteen F.1.7.1 (Ratkaisun luominen sähköisten vastaanottokuittien mahdollistamiseksi) välitavoitteeseen 175 sekä komponentin 7 (Enemmän mahdollisuuksia kaikille rakentaa aktiivisesti kansallista hyvinvointia) alatoimenpiteen G.1.1.1 (Tutkimus vähimmäistulojärjestelmästä ja siihen liittyvistä lainsäädännön muutoksista) välitavoitteeseen 180. Nämä korjaukset eivät vaikuta kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpanoon.

- (24) REPowerEU-luku sisältää yhden uudistuksen ja kolme investointia.
- (25) Uudistuksella (H.1.3) pyritään parantamaan uusiutuvien energialähteiden kehittäjien investointiympäristöä. Uudistuksella pyritään erityisesti yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan lupamenettelyjä ja muita hallinnollisia prosesseja muun muassa vähentämällä vaadittavien lupien määrää, lyhentämällä lupien saamisaikaa ja sääntelemällä hybridivoimalaitoksia (H.1.3.1). Lisäksi uudistuksen odotetaan edistävän kokonaan uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa sähköntuotantoa Liettuassa erilaisten mallinnusskenaarioiden analysoimisen ja Liettuan sähköalan muutosmallin kehittämisen kautta. Lisäksi uudistuksella pyritään tukemaan oikeushenkilöitä, viljelijöitä, uusiutuvan energian yhteisöjä tai kansalaisten energiayhteisöjä maalla sijaitsevien aurinko- ja tuulivoimaloiden hankkimiseksi ja asentamiseksi siten, että etusijalle asetetaan oma kulutus, maanviljelyyn liittyvät tarpeet tai taloudelliset tarpeet (H.1.3.2). Uudistuksella edistetään tehokkaasti asetuksen (EU) 2021/241 21 c artiklan 3 kohdan b ja e alakohdassa asetettuja REPowerEU-tavoitteita, sillä siinä esitetään ehdotuksia tarvittavista toimista Liettuan uusiutuvan sähkön tuotantokapasiteetin kehittämiseksi ja uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuuden nostamiseksi 100 prosenttiin kansallisesta energian kokonaiskulutuksesta sekä tuetaan uusiutuvan energian tuotantokapasiteetin lisäämistä.
- (26) REPowerEU-luvussa lisätään rahoitusta moniasuntoisten rakennusten peruskorjauksiin, mikä parantaa rakennusten energiatehokkuutta ja vähentää asukkaiden lämmityskustannuksia. Näin autetaan osaltaan vähentämään energiaköyhyyttä, jota sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevat ryhmät usein kokevat.

- (27) REPowerEU-luvun mukaisiin uusiin investointeihin kuuluvat a) tuki rakennusten peruskorjauksen nopeuttamiseksi (H.1.1), b) tuki puhtaiden sisävesialusten hankintaan (H.1.2) ja c) lainatuki uusiutuvista energialähteistä tuotettavan sähkön tuotantokapasiteetin lisäämiseksi (H.3.1). Ensimmäiseen investointiin (H.1.1) kuuluu kaksi osatekijää: a) rakennusten peruskorjauspakettien ja -standardien päivittäminen ja testaaminen käytännössä (H.1.1.1) ja b) tuki moniasuntoisten rakennusten peruskorjaukseen energiatehokkuuden parantamiseksi (luokkaan A) (H.1.1.2). Ensimmäinen osatekijä (H.1.1.1) koostuu vihreän peruskorjauksen näyttöhankeista, joissa hyödynnetään uusia, orgaanisista raaka-aineista teollisesti valmistettuja lämpöeristysjärjestelmiä sekä kaikkia rakennusprosesseja yhdistäviä rakennustiedon mallintamistekniikoita. Toisessa osatekijässä (H.1.1.2) tuki myönnetään korvauksena, joka on keskimäärin vähintään 30 prosenttia rakennustöiden kustannuksista, korvauksena lainoista, joiden korko on yli kolme prosenttia, ja 100 prosentin korvauksena teknisestä avusta aiheutuneista kustannuksista, joihin sisältyvät hankkeiden valmistelu-, hallinto- ja ylläpitokustannukset. Toisella investoinnilla (H.1.2) tuetaan päästöttömään sisävesiliikenteeseen tarvittavien laitteiden hankintaa ja toimittamista. Kolmas investointi (H.3.1) koostuu lainatuesta liiketoimintayksiköille (mukaan lukien julkisyhteisöt, jotka harjoittavat samankaltaista toimintaa kuin yksityiset yhteisöt), jotta ne voivat investoida hankkeisiin, joilla tuetaan uusiutuvien energialähteiden (aurinko- ja tuulivoima) tuotantokapasiteetin lisäämistä.

- (28) Edellä mainittujen investointien odotetaan osaltaan tukevan asetuksen (EU) 2021/241 21 c artiklan 3 kohdan b, c ja e alakohdan tavoitteita, koska niillä tuetaan päästöttömiä liikenneratkaisuja ja annetaan lainatukea uusiutuvien energialähteiden tuotantokapasiteetin lisäämiseen.
- (29) Komissio on arvioinut REPowerEU-luvun sisältävän muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdassa vahvistettujen arviointikriteerien perusteella.

Kuutta pilaria tukeva tasapainoinen ratkaisu

- (30) REPowerEU-luvun sisältävä muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma tarjoaa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.1 mukaisesti suuressa määrin (luokitus A) kattavan ja riittävän tasapainoisen taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen kohdistuvan ratkaisun, joka tukee asianmukaisesti kaikkia mainitun asetuksen 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria, ottaen huomioon asianomaisen jäsenvaltion erityishaasteet ja sille osoitetut määrärahat.

- (31) Komissio katsoo, että REPowerEU-luvun sisältävä muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma vaikuttaa myönteisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman panokseen vihreää siirtymää koskevan ensimmäisen pilarin osalta, sillä REPowerEU-luku edistää lähes sataprosenttisesti vihreiden tavoitteiden saavuttamista. Muiden pilarien osalta elpymis- ja palautumissuunnitelmaan ehdotettujen muutosten luonne ja laajuus eivät vaikuta aiempaan arviointiin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta, joka on suurelta osin kattava ja riittävän tasapainoinen vastaus taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen, tai sen asianmukaiseen vaikutukseen asetuksen (EU) 2021/241 3 artiklassa tarkoitettuihin kuuteen pilariin. Vihreää siirtymää koskevan pilarin osalta REPowerEU-luvun sisältävässä Liettuan muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa käsitellään vihreitä haasteita erityisesti komponentissa 2 (Liettuan vihreä siirtymä) ja äskettäin lisätyssä komponentissa 8 (REPowerEU-luku). Muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa nostetaan komponentin 2 osalta joidenkin nykyisten investointien tavoitetasoa erityisesti liikenteen alalla. Lisäksi komponenttiin sisältyy uusi uudistus, joka koskee vihreän rahoituksen edistämistä vihreän rahoituksen toimintasuunnitelman avulla. Uudistukseen kuuluu myös vihreän rahoituksen tieto- ja osaamiskeskuksen perustaminen. Komponenttiin 8 kuuluvat toimenpiteet, jotka koskevat lupamenettelyjä, uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, moniasuntoisten rakennusten peruskorjauksia ja rakennusten peruskorjausten ympäristöystävällisiä pilottihankkeita sekä puhdasta sisävesiliikennettä, edistävät osaltaan EU:n vuoden 2030 ilmastotavoitteiden saavuttamista ja tavoitetta saavuttaa ilmastoneutraalius unionissa vuoteen 2050 mennessä.

Vastaaminen kaikkiin maakohtaisissa suosituksissa yksilöityihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä

- (32) On odotettavissa, että REPowerEU-luvun sisältävä muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma auttaa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin tai merkittävään osaan (luokitus A) haasteista, jotka on yksilöity Liettualle osoitetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa, mukaan lukien julkista taloutta koskevat näkökohdat, tai muissa komission talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä virallisesti antamissa asiaankuuluvissa asiakirjoissa.
- (33) Muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa otetaan erityisesti huomioon maakohtaiset suositukset, jotka neuvosto on hyväksynyt virallisesti ennen elpymis- ja palautumissuunnitelman toimittamista. Koska elpymis- ja palautumissuunnitelman laajuus kasvoi täydentävän lainahakemuksen seurauksena, kokonaisarvioinnissa otetaan huomioon kaikki vuosien 2022 ja 2023 rakenteelliset suositukset.
- (34) Arvioituaan edistymistä kaikkien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman toimittamisajankohtana komissio katsoo, että tutkimuksen ja innovoinnin täytäntöönpanovirastojen yhdistämistä koskeva suositus (vuoden 2019 suositus 3.8) on pantu kokonaisuudessaan täytäntöön. Merkittävää edistystä on saavutettu niiden suositusten saavuttamisessa, jotka koskevat kriisin työllisyysvaikutusten lieventämistä (vuoden 2020 suositus 2.1), investointien lisäämistä kasvupotentiaalin parantamiseksi (2021.1.3), julkisten investointien lisäämistä vihreään ja digitaaliseen siirtymään ja energiaturvallisuuteen (vuoden 2022 suositus 1.2) sekä energian siirtoverkkojen riittävän kapasiteetin varmistamista (vuoden 2022 suositus 4.5).

- (35) Muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy laaja joukko toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat vastaamaan vaikuttavalla tavalla kaikkiin tai merkittävään osaan neuvoston Liettualle talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä antamissa maakohtaisissa suosituksissa esitetyistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista. Vaikka muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetaan joitakin muutoksia nykyisten toimenpiteiden sisältöön, ne eivät vaikuta aiempaan arvioon, jonka mukaan merkittävä osa vuosien 2019 ja 2020 maakohtaisissa suosituksissa yksilöidyistä haasteista on katettu.
- (36) REPowerEU-luvun sisältävän muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman keskeiset toimenpiteet vahvistavat osaltaan elpymis- ja palautumissuunnitelman kunnianhimoista tavoitetta, joka koskee vuoden 2022 maakohtaista suositusta 4, jolla pyritään vähentämään kokonaisriippuvuutta fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, lisäämällä energiatehokkuutta ja hiilestä irtautumista teollisuudessa, liikenteessä ja rakennusalaalla sekä varmistamalla riittävä kapasiteetti energian siirtoverkossa, ja vuoden 2023 maakohtaista suositusta 4, jolla pyritään vähentämään entisestään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja tuontienergiasta kiihdyttämällä uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa ja lisäämällä panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämän osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

- (37) Uusilla investoinneilla ja uudistuksilla pyritään erityisesti vastaamaan keskeisiin haasteisiin, jotka liittyvät fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseen ja uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton edistämiseen. Investoinnit rahoitusvälineeseen, jolla pyritään lisäämään uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tuotantokapasiteettia, myötävaikuttavat todennäköisesti riittävän energian siirtoverkkojen kapasiteetin varmistamiseen, sillä ne lisäävät maan sisäistä sähköntuotantoa. REPowerEU-luvun uudistuksessa ehdotetuilla lainsäädäntömuutoksilla, joilla pyritään yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan lupamenettelyjä ja muita hallinnollisia prosesseja muun muassa vähentämällä vaadittavien lupien määrää, lyhentämällä lupien saamisaikaa ja sääntelemällä hybridivoimalaitoksia, on tarkoitus osaltaan varmistaa riittävä verkkokapasiteetti ja verkkoon pääsy. Lisäksi moniasuntoisten rakennusten peruskorjauksia tukevien investointien lisäämisellä edistetään merkittävästi rakennusten energiatehokkuutta ja hiilivapaaksi saattamista, mikä osaltaan vähentää energiaköyhyyttä. Muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy myös puhtaaseen liikkumiseen liittyvä investointi, joka kohdistuu puhtaiden sisävesialusten hankintaan ja jonka odotetaan edistävän liikenteen hiilivapaaksi saattamista.

- (38) Muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy REPowerEU-luvun lisäksi useita uusia uudistuksia, joiden tarkoituksena on vastata jossain määrin osaan vuosien 2022 ja 2023 suosituksista. Ensinnäkin sosiaalipalvelujen laadun parantamista ja suunnittelun ja tarjonnan parantamista koskevan suosituksen osalta elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää uudistuksen, jolla pyritään parantamaan sosiaali- ja työllisyyspalvelujen laatua, integrointia ja yksilöllistämistä. Toiseksi yhteistoiminnallisten julkisten hankintojen edistämistä valtion ja kuntien tasolla koskevan vuoden 2022 suosituksen 1 osalta elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy uudistus, jonka tavoitteena on laajentaa keskitetyn ostoista vastaavan organisaation kautta hankittavien tuotteiden luetteloa ja laatia suunnitelma terveydenhuoltolaitosten ja -virastojen julkisten hankintojen keskittämiseksi.

Kasvupotentiaalia, työpaikkojen luomista sekä taloudellista, sosiaalista ja institutionaalista palautumiskykyä tukeva vaikutus

- (39) On odotettavissa, että REPowerEU-luvun sisältävällä muutetulla elpymis- ja palautumissuunnitelmalla on asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.3 mukaisesti suuria vaikutuksia (luokitus A) Liettuan kasvupotentiaalin, työpaikkojen syntymisen sekä taloudellisen, sosiaalisen ja institutionaalisen palautumiskyvyn lujittumiseen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoon muun muassa siten, että suunnitelmalla edistetään lapsia ja nuoria koskevia toimintapolitiikkoja, sekä covid-19-kriisin taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseen, jotta voidaan lisätä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja lähentymistä unionissa.

- (40) Elpymis- ja palautumissuunnitelman ensimmäisessä arvioinnissa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.3 mukaisesti tuotiin esille, että elpymis- ja palautumissuunnitelmalla on todennäköisesti suuria vaikutuksia (luokitus A) Liettuan kasvupotentiaalin, työpaikkojen syntymisen sekä taloudellisen, sosiaalisen ja institutionaalisen palautumiskyvyn lujittumiseen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoon muun muassa siten, että suunnitelmalla edistetään lapsia ja nuoria koskevia toimintapolitiikkoja, sekä covid-19-kriisin taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseen, jotta voidaan lisätä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja lähentymistä unionissa.
- (41) Komission yksiköiden tyylitellyt simulaatiot osoittavat, että alkuperäisen elpymis- ja palautumissuunnitelman perusskenaarioon verrattuna elpymis- ja palautumistukivälineen lainalla rahoitettavat uudet toimet kasvattavat BKT:tä keskimäärin 0,4 prosenttia vuosina 2024–2027 riippumatta siitä, millaisia myönteisiä vaikutuksia niihin sisältyvillä rakenneuudistuksilla tai muilla avustuksella rahoitettavilla uusilla toimenpiteillä saattaa olla. Viimeksi mainitut vaikutukset on otettu huomioon Liettuan ennusteissa, ja Liettuan muutospyyntöä esitettyjen tietojen mukaan muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät uudet toimenpiteet kasvattavat BKT:tä keskimäärin 0,97 prosenttia eli 492,5 miljoonaa euroa vuodessa vuosina 2023–2027. Liettuan ennusteet osoittavat myös, että muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvillä uusilla toimenpiteillä on lievä myönteinen sosiaalinen vaikutus (työllisyysasteen ennustetaan nousevan 0,32 prosenttia) ja pieni kielteinen vaikutus julkiseen talouteen (vaikutus julkisen talouden rahoitusasemaan on arviolta –0,27 prosenttia suhteessa BKT:hen) vuosina 2023–2027.

- (42) Muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvillä uusilla uudistuksilla ja investoinneilla nopeutetaan osaltaan vihreää siirtymää ja energiaomavaraisuuden saavuttamista, millä odotetaan olevan myönteinen vaikutus Liettuan kasvupotentiaaliin sekä taloudelliseen ja institutionaaliseen kestävyYTEEN. REPowerEU-luvun sisältävässä muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa otetaan komponentin E.2 investoinnin 2 yhteydessä käyttöön rahoitusväline, jolla yrityksille myönnetään lainoja vihreän ja korkean lisäarvon teknologian hankkimiseksi ja kehittämiseksi teollisuuden kehittämistä varten. Koska toimenpiteen odotetaan kohdistuvan ensisijaisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin ja suurempiin yrityksiin aloilla, joilla on vaikeuksia saada rahoitustukea perinteisiltä rahoituslaitoksilta, sillä on tarkoitus saada käyttöön tarvittava rahoitus ja vahvistaa Liettuan teollisuuden tuotantokapasiteettia.
- (43) Muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman sosiaalisten vaikutusten osalta tärkein sosiaalipalveluihin keskittyvä uudistus on komponentin G.3 uudistus 1, joka koskee sosiaali- ja työllisyyspalvelujen laadun parantamista. Uudistuksella pyritään vähentämään tällaisten palvelujen suunnittelun ja tarjonnan hajanaisuutta, joten sen odotetaan korjaavan nykyisen sosiaaliturvajärjestelmän puute. Uudistuksen odotetaan kokonaisuudessaan vahvistavan elpymis- ja palautumissuunnitelman sosiaalisia vaikutuksia ja lisäävän sen vaikutusta sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen.

Ei merkittävää haittaa

- (44) On odotettavissa, että REPowerEU-luvun sisältävässä muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa varmistetaan asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan d alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.4 mukaisesti, että siihen sisältyvien uudistusten ja investointihankkeiden täytäntöönpanotoimenpiteistä ei aiheudu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852¹ 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa (”ei merkittävää haittaa” -periaate) ympäristötavoitteille (luokitus A).

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (45) REPowerEU-luvun sisältävän muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidaan olevan ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukainen komission tiedonannossa ”Tekniset ohjeet ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamiseksi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti”¹ esitetyn menetelmän perusteella. Arviointi on tehty järjestelmällisesti kunkin muutetun uudistuksen ja investoinnin osalta noudattaen kaksivaiheista lähestymistapaa. Arvioinnissa todetaan kaikkien muutettujen toimenpiteiden osalta, että joko merkittävän haitan riskiä ei ole tai, jos riski on havaittu, on toteutettu yksityiskohtaisempi arviointi sen osoittamiseksi, että merkittävää haittaa ei aiheudu. Liittua on raportoinut uusien toimenpiteiden, myös REPowerEU-luvussa esitettyjen toimenpiteiden, yksityiskohtaisesta arvioinnista. Yksikään REPowerEU-luvussa esitetyistä toimenpiteistä ei edellyttänyt poikkeusta ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta. Tarvittaessa ”ei merkittävää haittaa” -arvioinnin vaatimukset on sisällytetty toimenpiteen suunnitteluun ja täsmennetty toimenpiteen välitavoitteessa tai tavoitteessa. Toimitettujen tietojen perusteella voidaan päätellä, että yhdenkään toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille.

REPowerEU-tavoitteiden edistäminen

- (46) Asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan d a alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.12 mukaan REPowerEU-luvun odotetaan edistävän tuloksellisesti ja suuressa määrin (luokitus A) energiaturvallisuutta, unionin energiahuollon monipuolistamista, uusiutuvan energian käyttöönottoa ja energiatehokkuutta, energian varastointikapasiteetin lisäämistä tai tarvittavaa riippuvuuden vähentämistä fossiilisista polttoaineista ennen vuotta 2030.

¹ EUVL C 58, 18.2.2021, s. 1.

- (47) Asetuksen (EU) 2021/241 21 c artiklan 3 kohdan b alakohdassa asetettua tavoitetta, joka koskee rakennusten ja kriittisen energiainfrastruktuurin energiatehokkuuden parantamista, teollisuuden hiilestä irrottamista, kestävän biometaanin ja uusiutuvan tai fossiilittoman vedyn tuotannon ja käyttöönoton lisäämistä sekä uusiutuvan energian osuuden kasvattamista ja sen käyttöönoton vauhdittamista, odotetaan käsiteltävän uudistuksessa H.1.3.1, jolla pyritään yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan lupamenettelyjä ja muita hallinnollisia prosesseja muun muassa vähentämällä vaadittavien lupien määrää, lyhentämällä niiden saamiseen tarvittavaa aikaa ja sääntelemällä hybridivoimalaitoksia, mikä nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa. Uudistuksen H.1.3.2 tavoitteena taas on tarjota tukea oikeushenkilöille, viljelijöille, uusiutuvan energian yhteisöille tai kansalaisten energiayhteisöille maalla sijaitsevien aurinko- ja tuulivoimaloiden hankkimista ja asentamista varten siten, että etusijalle asetetaan oma kulutus, maatalojen tarpeet tai taloudelliset tarpeet; tämä nopeuttaa myös uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa. Lisäksi REPowerEU-luku sisältää investoinnin (H.3.1), jolla myönnetään lainatukea liiketoimintayksiköille (mukaan lukien julkisyhteisöt, jotka harjoittavat samankaltaista toimintaa kuin yksityiset yhteisöt), jotta ne voivat investoida hankkeisiin, joilla tuetaan uusiutuvien energialähteiden (aurinko- ja tuulivoima) tuotantokapasiteetin lisäämistä ja siten nopeutetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa. REPowerEU-luku sisältää myös investoinnin (H.1.1), jonka tavoitteena on nopeuttaa rakennusten peruskorjausprosessia päivittämällä ja testaamalla käytännössä rakennusten korjauspaketteja ja -standardeja sekä tukea rakennusten peruskorjaamista ja siten lisätä rakennusten energiatehokkuutta.

- (48) Asetuksen (EU) 2021/241 21 c artiklan 3 kohdan c alakohdassa asetettua energiaköyhyyttä koskevaa tavoitetta on tarkoitus edistää toimenpiteellä, jolla tuetaan moniasuntoisten rakennusten peruskorjausta, mikä parantaa rakennusten energiatehokkuutta ja vähentää asukkaiden lämmityskustannuksia. Se auttaa osaltaan vähentämään energiaköyhyyttä, jota sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevat ryhmät usein kokevat.
- (49) Asetuksen (EU) 2021/241 21 c artiklan 3 kohdan e alakohdassa asetettua tavoitetta, joka koskee sisäisen ja rajatylittävän energian siirron ja jakelun pullonkauloihin puuttumista, sähkön varastoinnin tukemista ja uusiutuvien energialähteiden integroinnin nopeuttamista sekä päästöttömän liikenteen ja sen infrastruktuurin, myös rautateiden, tukemista, on tarkoitus edistää uudistuksessa H.1.3.1, jonka odotetaan edistävän uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön 100 prosentin osuuden saavuttamista Liettuassa siten, että analysoidaan erilaisia mallintamisskenaarioita ja kehitetään muutosmalli Liettuan sähköntuotantoalaa varten ja siten osaltaan poistetaan sisäisen ja rajatylittävän energian siirron ja jakelun pullonkauloja. Lisäksi REPowerEU-luku sisältää investoinnin (H.1.2), jonka odotetaan vähentävän maantiekuljetusten käyttöä edistämällä vaihtoehtoisia ja puhtaampia tavaroiden ja muunlaisten lastien kuljetuksia vesiteitse ja tukevan siten päästötöntä liikennettä ja sen infrastruktuuria.
- (50) REPowerEU-toimenpiteillä pyritään vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä ja lisäämään uusiutuvien energialähteiden osuutta. Toimenpiteet vahvistavat myös alkuperäiseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä energiatehokkuutta ja rakennusten peruskorjausta koskevia toimenpiteitä, ja niiden odotetaan edistävän uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämistä ja energian kysynnän vähentämistä.

- (51) REPowerEU-luvun uudistuksen, jolla pyritään yksinkertaistamaan uuden uusiutuvan energiakapasiteetin käyttöönottoa koskevia hallinnollisia vaatimuksia, odotetaan vahvistavan Liettuan energiavarmuutta sähkölain ja uusiutuvaa energiaa koskevan lain muuttamisen kautta. Merkittävimmät muutokset koskevat hybridivoimalaitosten määritelmää ja sääntelyä, uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa koskevien lupamenettelyjen yksinkertaistamista sekä lupien saamiseen tarvittavan ajan lyhentämistä. Liettuan uusiutuvan energian hankkeiden lupajärjestelmän uudistuksen odotetaan poistavan hallinnollisia esteitä ja vähentävän osaltaan Liettuan riippuvuutta fossiilisista polttoaineista.
- (52) Lisäksi REPowerEU-luvun toimenpiteet ovat johdonmukaisia suhteessa Liettuan alkuperäisen elpymis- ja palautumissuunnitelman pyrkimyksiin, joilla pyritään edistämään talouden hiilestä irtautumista lisäämällä uusiutuvan energiakapasiteetin käyttöönottoa, tehostamalla rakennusten peruskorjausprosessia ja edistämällä liikennealan hiilestä irtautumista.
- (53) Sähköverkon kapasiteetti ja joustavuus muodostavat pullonkaulan uusiutuvien energialähteiden integroinnille ja sähkönjakelun tehokkuuden, luotettavuuden ja varmuuden parantamiselle. Näin ollen Liettuan REPowerEU-luvusta peräisin olevien investointien, jotka kohdistuvat uusiutuvia energialähteitä käyttävien maalla sijaitsevien voimalaitosten ja yksittäisten varastointilaitosten rakentamiseen, odotetaan suurelta osin parantavan verkkoa uusiutuvien energialähteiden integroimiseksi sekä kiinteän, joustavan ja nopeasti reagoivan energian toimittamiseksi.
- (54) Ottaen kaikki edellä esitetyt näkökohdat huomioon REPowerEU-luvun sisältävän muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman odotetaan edistävän tehokkaasti ja suurelta osin energiavarmuutta, unionin energiahuollon monipuolistamista, uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja energiatehokkuutta, energiavarastointikapasiteetin lisäämistä tai tarvittavaa riippuvuuden vähentämistä fossiilisista polttoaineista ennen vuotta 2030.

Toimenpiteet, joilla on rajatylittävä tai useita maita kattava ulottuvuus tai vaikutus

- (55) Asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan d b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.13 mukaisesti REPowerEU-lukuun sisältyvillä toimenpiteillä odotetaan olevan suuressa määrin (luokitus A) rajatylittävä tai useita maita kattava ulottuvuus tai vaikutus.
- (56) REPowerEU-luku auttaa vähentämään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja vähentämään energian kysyntää. Suurimmalla osalla REPowerEU-lukuun sisältyvistä toimenpiteistä on useita maita kattava tai rajatylittävä ulottuvuus tai vaikutus. Investointituki uusiutuvien energialähteiden tuotantokapasiteetin lisäämiseksi ja siihen liittyvä tutkimus Liettuan sähköjärjestelmän siirtymisestä täysin uusiutuvaan energiaan vähentävät lopulta riippuvuutta sähkön tuonnista ja fossiilisista polttoaineista. Toimenpiteiden odotetaan myös vähentävän Liettuan liikennealan riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Investointitukea olisi myönnettävä tarvittavan infrastruktuurin käyttöönottamiseen raskaiden tavaroiden puhtaille sisävesikuljetuksille, minkä odotetaan osaltaan vähentävän liikennemuutoksia ja fossiilisten tuontipolttoaineiden kysyntää. Lisäksi olisi myönnettävä investointitukea moniasuntoisten rakennusten peruskorjauksiin, jotta voidaan parantaa Liettuan asuntoalan energiatehokkuutta. Tämän odotetaan vähentävän tällaisten rakennusten energiantarvetta ja siten riippuvuutta fossiilisista polttoaineista.
- (57) Näillä REPowerEU-lukuun sisältyvillä toimenpiteillä on rajatylittävä tai useita maita kattava ulottuvuus tai vaikutus, ja niiden arvioidut kustannukset ovat 100 prosenttia REPowerEU-luvun arvioiduista kokonaiskustannuksista. Näin ollen on perusteltua arvioida, että REPowerEU-lukuun sisältyvillä toimenpiteillä on todennäköisesti suurelta osin rajatylittävä tai useita maita kattava ulottuvuus tai vaikutus.

- (58) REPowerEU-luvun sisältävä muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan e alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.5 mukaisesti toimenpiteitä, joilla edistetään suuressa määrin (luokitus A) vihreää siirtymää, myös luonnon monimuotoisuutta, tai siitä aiheutuviin haasteisiin vastaamista. Ilmastotavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 40 prosenttia elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista ja 99 prosenttia REPowerEU-luvun toimenpiteiden arvioiduista kokonaiskustannuksista asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VI esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna. Kuten kyseisen asetuksen 17 artiklassa edellytetään, REPowerEU-luvun sisältävä muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma on johdonmukainen niiden tietojen kanssa, jotka on sisällytetty kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan vuosiksi 2021–2030.
- (59) Muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää uudistuksia ja investointeja, joiden odotetaan edistävän merkittävästi vihreää siirtymää, myös luonnon monimuotoisuutta, ja joiden avulla voidaan ottaa huomioon maakohtainen suositus ja auttaa saavuttamaan unionin vuoden 2030 ilmastotavoite ja ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä. Esimerkiksi elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvillä toimenpiteillä, jotka koskevat ympäristöä ja ilmastomuutokseen sopeutumista, rahoitetaan turvemaiden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, kestäväää liikennettä ja resurssitehokkuutta. Alkuperäisen elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteiden lisäksi Liettuan REPowerEU-luvun toimenpiteissä keskitytään uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamiseen, energiatehokkuuden ja liikenteen kestävyiden lisäämiseen sekä yleiseen siirtymiseen kohti energiaomavaraisuutta. Näillä toimenpiteillä odotetaan olevan pysyvä vaikutus vihreään siirtymään, sillä ne nopeuttavat luopumista fossiilisista polttoaineista ja edistävät siirtymistä kestäväään uusiutuvan energian järjestelmään Liettuaassa.

Digitaalisen muutoksen edistäminen

- (60) Muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan f alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.6 mukaisesti toimenpiteitä, joilla suuressa määrin (luokitus A) edistetään digitaalista muutosta tai siitä johtuviin haasteisiin vastaamista. Digitaalisia tavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 23 prosenttia muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista, mukaan lukien lainat, asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VII esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna.
- (61) Myönteinen arvio digitaalisen muutoksen edistämisestä, joka esitettiin 28 päivänä heinäkuuta 2021 annetussa neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä, pysyy voimassa. Muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy valtion kyberturvallisuusvalmiuksien vahvistamiseen tähtäävien toimenpiteiden laajentaminen. Toimenpiteisiin kuuluvat kyberturvallisuuden kansallisen kehittämisohjelman hyväksyminen, kyberturvallisuuden seurantajärjestelmän perustaminen ja kyberrikollisuuden tutkintavalmiuksien vahvistaminen. Näitä toimenpiteitä täydennetään panostamalla julkisella sektorilla työskentelevän henkilöstön koulutustason parantamiseen kyberturvallisuuden alalla. Kaikki muut digitaaliseen siirtymään liittyvät toimenpiteet säilyvät muuttumattomina muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa.

Pysyvät vaikutukset

- (62) On odotettavissa, että REPowerEU-luvun sisältävä muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma tuottaa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan g alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.7 mukaisesti suuressa määrin (luokitus A) pysyviä vaikutuksia Liettuassa.
- (63) Elpymis- ja palautumissuunnitelman ensimmäisessä arvioinnissa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan g alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.7 mukaisesti todettiin, että elpymis- ja palautumissuunnitelmalla odotettiin olevan suuressa määrin (luokitus A) pysyviä vaikutuksia Liettuassa.
- (64) REPowerEU-luvun sisältävässä muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitetyillä uusilla investoinneilla odotetaan olevan pitkäaikaisia vaikutuksia Liettuassa, sillä niillä vastataan maakohtaisissa suosituksissa yksilöityihin rakenteellisiin haasteisiin. REPowerEU-luvun investoinneissa keskitytään uusiutuvien energialähteiden lisäkapasiteetin rakentamiseen, rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen ja nollapäästöisen liikenteen hankinnan tukemiseen. Toimenpiteillä odotetaan olevan pysyvä myönteinen vaikutus Liettuan vihreään siirtymään, sillä ne parantavat energiaturvallisuutta ja energian kohtuuhintaisuutta pitkällä aikavälillä.

- (65) REPowerEU-luvun sisältävään muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvillä uusilla uudistuksilla odotetaan olevan pitkäaikaisia vaikutuksia Liettuassa, sillä niillä vastataan maakohtaisissa suosituksissa yksilöityihin rakenteellisiin haasteisiin. Uusiutuvien energialähteiden lupamenettelyjä ja vihreää rahoitusta koskevien lisäuudistusten odotetaan vaikuttavan pysyvästi Liettuan vihreään siirtymään helpottamalla ja nopeuttamalla tuotantokapasiteetin käyttöönottoa. Sosiaalipalvelu-uudistuksen odotetaan myös parantavan maan sosiaalipalvelujen laatua ja yksilöllistämistä.

Seuranta ja täytäntöönpano

- (66) REPowerEU-luvun sisältävässä muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ovat asianmukaisia (luokitus A) takaamaan asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan h alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.8 mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman, mukaan lukien suunnitellun aikataulun ja suunniteltujen välitavoitteiden ja tavoitteiden sekä niihin liittyvien indikaattoreiden, tuloksellisen seurannan ja toteuttamisen.
- (67) Alkuperäisessä elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotettiin asianmukaisia järjestelyjä suunnitelman, mukaan lukien suunnitellun aikataulun ja suunniteltujen välitavoitteiden ja tavoitteiden sekä niihin liittyvien indikaattorien, tuloksellisen seurannan toteuttamisen varmistamiseksi.

- (68) Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan tehtyjen muutosten luonne ja laajuus eivät vaikuta elpymis- ja palautumissuunnitelman tuloksellista seuranta ja toteuttamista koskevaan aiempaan arviointiin. Yleiset organisatoriset järjestelyt, joilla arvioidaan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon riittävyyttä ja varmistetaan edistymisen asianmukainen seuranta ja raportointi, pysyvät ennallaan. REPowerEU-luvun sisältävän muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman välitavoitteet ja tavoitteet mahdollistavat elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon asianmukaisen seurannan. Kaikissa REPowerEU-luvussa esitetyissä uusissa uudistuksissa ja investoinneissa on vähintään yksi tavoite tai välitavoite, joka sisältää toimenpiteen keskeiset osatekijät ja jonka avulla voidaan arvioida sen tavoitteiden saavuttamista. Välitavoitteet ja tavoitteet ovat selkeitä ja realistisia, ja ehdotetut indikaattorit, jotka on valittu välitavoitteiden ja tavoitteiden toteuttamiseksi, ovat merkityksellisiä, hyväksyttäviä ja luotettavia.

Kustannukset

- (69) REPowerEU-luvun sisältävässä muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitetyt suunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrän perustelut ovat asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan i alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.9 mukaisesti jossakin määrin (luokitus B) kohtuullisia ja uskottavia ja kustannustehokkuusperiaatteen mukaisia sekä oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.
- (70) Elpymis- ja palautumissuunnitelman alkuperäisessä arvioinnissa todettiin, että Liettua oli toimittanut kustannusarviot kustakin elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvästä investoinnista sekä yleensä yksityiskohtaiset ja hyvin perustellut kustannuserittelyt. Liettuan esittämät elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrän perustelut olivat jossain määrin kohtuullisia ja uskottavia kustannustehokkuusperiaatteen mukaisesti ja oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.

- (71) Liettua on toimittanut yksittäiset kustannusarviot kaikista REPowerEU-luvun sisältävään elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvistä uusista toimenpiteistä, joista aiheutuu kustannuksia, sekä yksittäiset perustelut kaikista toimenpiteistä, joiden muutokset ovat aiheuttaneet muutoksia kustannusarvioihin tai niihin liittyviin tavoitteisiin. Liettuan toimittamat kustannustiedot ovat yleisesti ottaen riittävän yksityiskohtaisia ja perusteltuja. Liettua on toimittanut kustannusarviot ja -oletukset käyttäen vakiomallin mukaista taulukkoa, jossa oli tarkoitus esittää yhteenveto kustannuslaskentaa koskevista keskeisistä tiedoista ja todisteista, mukaan lukien kustannuslaskelmien perustana olevat menetelmät. Liettua on myös toimittanut lisäasiakirjoja ja -materiaalia, joiden tarkoituksena on selventää kustannusarvioita ja toimittaa kustannustietoja ja vertailuarvoja aiemmin tai muissa maissa toteutetuista vastaavista investoinneista useimpien uusien toimenpiteiden osalta. Näihin asiakirjoihin sisältyy kuvauksia ja selityksiä muutettujen toimenpiteiden tärkeimmistä tekijöistä ja kustannusten muutoksista sekä niiden oikeasuhteisuudesta. Kustannusarvioiden ja täydentävien asiakirjojen arviointi osoittaa, että suurin osa uusien toimenpiteiden kustannuksista on hyvin perusteltuja, kohtuullisia ja uskottavia. Lisäksi muutettujen toimenpiteiden kustannusarvioiden muutokset ovat riittävän perusteltuja ja oikeasuhteisia. Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat kustannustehokkuusperiaatteen mukaisia ja oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.
- (72) Liettua on toimittanut riittävät tiedot ja todisteet siitä, että kaikkien uusien ja REPowerEU-toimenpiteiden kustannuksia ei rahoiteta samanaikaisesti muista unionin rahoituslähteistä. Sitoumus ottaa käyttöön suojatoimia, joiden tarkoituksena on estää päällekkäinen rahoitus, säilyy, eikä sitä ole muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelman muuttamisen yhteydessä.

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

- (73) REPowerEU-luvun sisältävässä muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ja tähän päätökseen sisältyvät lisätoimenpiteet ovat asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan j alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.10 mukaisesti asianmukaisia (luokitus A) ehkäisemään, havaitsemaan ja korjaamaan mainitun asetuksen nojalla myönnettyjen varojen käyttöön liittyviä lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja, ja on odotettavissa, että järjestelyjen avulla voidaan tuloksellisesti välttää päällekkäisen rahoituksen myöntäminen asetuksen nojalla ja muista unionin ohjelmista. Tämä ei vaikuta sellaisten muiden välineiden ja työkalujen soveltamiseen, joilla edistetään ja valvotaan unionin lainsäädännön noudattamista, myös korruption, petosten ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi sekä unionin talousarvion suojaamiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092¹ mukaisesti.
- (74) Alkuperäisen elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioinnissa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan j alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.10 mukaisesti pidettiin suunnitelmassa ehdotettuja järjestelyjä asianmukaisina (luokitus A) lahjonnan, petosten ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

- (75) Muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää tarkastus- ja valvontakehyksen päivityksen. Liettuan hallinto- ja toimeenpanoviranomaisille annettujen tehtävien lisäksi Liettuan hallinnon ja sisäisen valvonnan järjestelmään ehdotetuissa muutoksissa annetaan koordinoituelimen asema valtiovarainministeriön ohella hankkeiden hallinnon keskusvirastolle. Lisäksi Liettuan muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti nykyisiä kansallisia tietojärjestelmiä käytetään asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan d alakohdan iii alakohdassa tarkoitettujen tietojen tallentamiseen siihen asti, kun INVESTIS otetaan täysimittaisesti käyttöön. INVESTIS on tietojärjestelmä, joka on tarkoitettu elpymis- ja palautumissuunnitelman ja muiden EU:n rahastojen hallinnointiin vuosina 2021–2027. Näiden muutosten luonne ja laajuus eivät vaikuta elpymis- ja palautumissuunnitelman tuloksellista seurantaan ja toteuttamista koskevaan alkuperäiseen arviointiin.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman johdonmukaisuus

- (76) REPowerEU-luvun sisältävä muutettu elpymis- ja palautumissuunnitelma käsittää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan k alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.11 mukaisesti suuressa määrin (luokitus A) toimenpiteitä, joilla toteutetaan uudistuksia ja julkisia investointihankkeita johdonmukaisina toimina.

- (77) REPowerEU-luvun sisältävässä muutetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa muutetaan seitsemää nykyistä komponenttia ja lisätään REPowerEU-luku uutena komponenttina (komponentti 8). Muutetussa suunnitelmassa vastataan edelleen pitkään jatkuneisiin rakenteellisiin haasteisiin ja lisätään Liettuan talouden kestävyyttä. Ehdotetut muutokset eivät muuta elpymis- ja palautumissuunnitelman yleistä johdonmukaisuutta, sillä komponentit koostuvat johdonmukaisista uudistus- ja investointipaketeista, jotka vahvistavat ja täydentävät toisiaan. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaa täydennetään lisäksi vihreää siirtymää tukevilla toimenpiteillä ja uudella REPowerEU-luvulla. Lisäksi kyberturvallisuuteen tehtävät lisäinvestoinnit vahvistavat digitaalista siirtymää, sillä niiden avulla varmistetaan tiedonhallinnan tehokkuus ja parannetaan Liettuan kyberturvallisuusvalmiuksia.

Mahdolliset muut arviointikriteerit

- (78) Komissio katsoo, että Liettuan esittämät muutokset eivät vaikuta myönteiseen arvioon, joka heinäkuun 28 päivänä 2021 annetussa neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä esitettiin elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyydestä, vaikuttavuudesta, tehokkuudesta ja johdonmukaisuudesta asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan j alakohdassa vahvistettujen arviointikriteerien perusteella.

- (79) Liettua on järjestänyt asianomaisten sidosryhmien kanssa kohdennettuja kuulemisia, jotka liittyivät REPowerEU-luvun sisältävän muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman valmisteluun. Niihin osallistui paikallis- ja aluetason työmarkkinaosapuolia ja talouselämän osapuolia. Ministeriöt kuulivat oman alansa sidosryhmiä ja valitsivat toimia, jotka edistävät suoraan REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista. Kuullut sidosryhmät korostivat, että on tärkeää lisätä investointeja uusiutuvan energian tuotantoon ja energiaomavaraisuuteen. Lisäksi valtiovarainministeriö käynnisti 7 päivänä joulukuuta 2022 suurelle yleisölle suunnatun kuukauden mittaisen kuulemisen. Yleisölle tiedotettiin ehdotetuista muutoksista etukäteen useissa lehdistötiedotteissa, jotka julkaistiin valtiovarainministeriön verkkosivustolla, sekä muutetun suunnitelman julkistamispäivänä järjestetyssä lehdistötilaisuudessa, johon valtiovarainministeri ja energiaministeri osallistuivat. Lisäksi yleisöä pyydettiin ilmaisemaan näkemyksensä valtiovarainministeriön sosiaalisen median tileillä. Liettuan hallitus sai julkisessa kuulemisessa ainoastaan yhden ehdotuksen koulutusalan mahdollisesta kehittämisestä. Asianomaisten toimijoiden sitoutumisen varmistamiseksi on olennaisen tärkeää, että kaikki asianomaiset paikallisviranomaiset ja sidosryhmät, mukaan lukien työmarkkinaosapuolet, osallistuvat REPowerEU-luvun sisältävään muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien investointien ja uudistusten täytäntöönpanoon niiden toteutuksen alusta loppuun.

Myönteinen arvio

- (80) Koska komissio antaa REPowerEU-luvun sisältävästä muutetusta elpymis- ja palautumissuunnitelmasta myönteisen arvion todeten, että elpymis- ja palautumissuunnitelma täyttää tyydyttävästi asetuksessa (EU) 2021/241 vahvistetut arviointikriteerit, mainitun asetuksen 20 artiklan 2 kohdan ja liitteen V mukaisesti tässä päätöksessä vahvistetaan REPowerEU-luvun sisältävän muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanemiseksi tarvittavat uudistukset ja investointihankkeet, asiaankuuluvat välitavoitteet, tavoitteet ja indikaattorit sekä määrä, jonka unioni asettaa saataville REPowerEU-luvun sisältävän muutetun suunnitelman täytäntöönpanoa varten rahoitustukena, jota ei makseta takaisin, ja lainatukena.

Rahoitusosuus

- (81) REPowerEU-luvun sisältävän Liettuan muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat 3 849 237 823 euroa. Koska muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrä on suurempi kuin Liettuan käytettävissä oleva päivitetty enimmäisrahoitusosuus, REPowerEU-luvun sisältävälle Liettuan muutetulle elpymis- ja palautumissuunnitelmalle myönnettävän rahoitusosuuden, joka lasketaan asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan mukaisesti, olisi oltava yhtä suuri kuin REPowerEU-luvun sisältävään Liettuan muutettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan käytettävissä olevan rahoitusosuuden kokonaismäärä. Tämä määrä on 2 099 135 822 euroa.

- (82) Liettua esitti 30 päivänä kesäkuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 21 a artiklan 5 kohdan nojalla pyynnön kyseisen asetuksen 21 a artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tulon osoittamisesta; kyseinen tulo jaetaan jäsenvaltioiden kesken kyseisen asetuksen liitteessä IV a esitettyssä menetelmässä esitettyjen indikaattoreiden perusteella. REPowerEU-lukuun sisältyvien uudistusten ja investointien, joilla pyritään edistämään asetuksen (EU) 2021/241 21 c artiklan 3 kohdan b–f alakohdassa säädettyjä tavoitteita, arvioidut kokonaiskustannukset ovat 198 429 642 euroa. Koska tämä määrä on suurempi kuin Liettuan käytettävissä oleva jako-osuus, Liettuan käytettävissä olevan lisärahoitustuen, jota ei makseta takaisin, olisi oltava samansuuruinen kuin jako-osuus. Kyseinen määrä on 193 729 642 euroa.
- (83) Lisäksi Liettua esitti 1 päivänä maaliskuuta 2023 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1755¹ 4 a artiklan mukaisesti perustellun pyynnön siirtää brexit-mukautusvarauksesta asetuksella (EU) 2021/241 perustetun elpymis- ja palautumistukivälineeseen, jäljempänä ’tukiväline’, sen jäljellä olevasta alustavasta jako-osuudesta osa, jonka määrä on 4 700 000 euroa. Tämä määrä olisi asetettava saataville REPowerEU-luvussa esitettyjen uudistusten ja investointien tukemiseen täydentävänä rahoitustukena, jota ei makseta takaisin.
- (84) Liettuan käytettävissä olevan taloudellisen tuen kokonaismäärän olisi oltava 2 297 565 464 euroa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1755, annettu 6 päivänä lokakuuta 2021, brexit-mukautusvarauksen perustamisesta (EUVL L 357, 8.10.2021, s. 1).

Laina

- (85) Lisäuudistusten ja -investointien tukemiseksi Liettua on lisäksi pyytänyt yhteensä 1 551 672 358 euron lainatukea, josta 549 130 737 euroa on tarkoitettu REPowerEU-luvun uudistusten ja investointien tukemiseen ja 1 002 541 621 euroa elpymis- ja palautumissuunnitelman muiden uudistusten ja investointien tukemiseen. Liettuan pyytämän lainan enimmäismäärä on alle 6,8 prosenttia sen vuoden 2019 bruttokansantulosta käypinä hintoina. Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat suuremmat kuin Liettuan käytettävissä oleva yhdistetty rahoitusosuus, mukaan lukien REPowerEU-luku ja päivitetty enimmäisrahoitusosuus rahoitustukeen, jota ei makseta takaisin, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY¹ mukaisesta päästökauppajärjestelmästä saatavat tulot ja brexit-mukautusvaraus.

REPowerEU-ennakkorahoitus

- (86) Liettua on pyytänyt REPowerEU-lukunsa täytäntöönpanoa varten seuraavaa rahoitusta: 4 700 000 euron siirtäminen brexit-mukautusvarauksen alustavasta jako-osuudesta ja 193 729 642 euron siirtäminen direktiivin 2003/87/EY mukaisesta päästökauppajärjestelmästä saatavista tuloista, 549 130 737 euroa lainan muodossa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

- (87) Liettua on asetuksen (EU) 2021/241 21 d artiklan nojalla pyytänyt 30 päivänä kesäkuuta 2023 ennakkomaksuna 20 prosenttia haetusta rahoituksesta. Kyseinen ennakkorahoitus olisi käytettävissä olevien varojen rajoissa asetettava Liettuan saataville komission ja Liettuan välillä asetuksen (EU) 2021/241 23 artiklan 1 kohdan nojalla tehtävän sopimuksen ja mainitun asetuksen 15 artiklan 2 kohdan nojalla tehtävän sopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että sopimukset tulevat voimaan.
- (88) Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 28 päivänä heinäkuuta 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti. Selkeyden vuoksi kyseisen täytäntöönpanopäätöksen liite olisi korvattava kokonaan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä
28 päivänä heinäkuuta 2021 annettu neuvoston täytäntöönpanopäätös seuraavasti:

- 1) korvataan 1 artikla seuraavasti:

”1 artikla

Elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksyminen

Hyväksytään asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdassa säädettyjen kriteerien perusteella arvio Liettuan muutetusta elpymis- ja palautumissuunnitelmasta. Tämän päätöksen liitteessä esitetään elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvat uudistukset ja investointihankkeet, elpymis- ja palautumissuunnitelman seuranta ja täytäntöönpanoa koskevat järjestelyt ja aikataulu, mukaan lukien asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet sekä lainan maksamiseen liittyvät täydentävät välitavoitteet ja tavoitteet, asiaankuuluvat indikaattorit, jotka liittyvät suunniteltujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen, sekä järjestelyt, joiden mukaisesti komissio saa rajoittamattomasti käyttöönsä merkitykselliset taustatiedot.”;

2) korvataan 2 artiklan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

”1. Unioni asettaa Liettuan saataville 2 297 565 464 euron* suuruisen rahoitusosuuden tukena, jota ei makseta takaisin. Tähän osuuteen kuuluu

- a) 2 091 774 090 euroa, jotka asetetaan saataville niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022;
- b) 7 361 732 euroa, jotka asetetaan saataville niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä 1 päivästä tammikuuta 2023 31 päivään joulukuuta 2023;
- c) 193 729 642 euroa** asetuksen (EU) 2021/241 21 a artiklan 6 kohdan mukaisesti yksinomaan uudistuksiin ja investointeihin, joilla pyritään edistämään kyseisen asetuksen 21 c artiklan 3 kohdan a–f alakohdassa säädettyjä tavoitteita;
- d) 4 700 000 euroa, jotka siirretään brexit-mukautusvarauksesta tukivälineeseen.

2. Komissio asettaa unionin rahoitusosuuden Liettuan saataville erissä tämän päätöksen liitteen mukaisesti. Asetuksen (EU) 2021/241 13 artiklan mukaisesti saataville asetetaan 289 145 365 euroa ennakkomaksuina.

Asetuksen (EU) 2021/241 21 d artiklan mukaisesti saataville asetetaan 39 685 928 euroa ennakkorahoituksena. Komissio voi maksaa kyseisen ennakkorahoituksen enintään kahdessa osassa.

Komissio voi maksaa ennakkomaksun ja avustuserät yhdellä kertaa tai useammassa erässä. Erien suuruus riippuu rahoituksen saatavuudesta.

-
- * Tämä määrä vastaa määrärahoja, joista on vähennetty Liettuan suhteellinen osuus asetuksen (EU) 2021/241 6 artiklan 2 kohdan mukaisista menoista, mainitun asetuksen 11 artiklassa tarkoitetun menetelmän mukaisesti laskettuna.
- ** Tämä määrä vastaa määrärahoja, joista on vähennetty Liettuan suhteellinen osuus asetuksen (EU) 2021/241 6 artiklan 2 kohdan mukaisista menoista, mainitun asetuksen liitteessä IV a tarkoitetun menetelmän mukaisesti laskettuna.”;

3) lisätään artikla seuraavasti:

”2 a artikla

Lainatuki

1. Unioni asettaa Liettuan saataville enintään 1 551 672 358 euron lainan.
2. Komissio asettaa 1 kohdassa tarkoitetun lainatuen Liettuan saataville erissä tämän päätöksen liitteen mukaisesti.

Asetuksen (EU) 2021/241 21 d artiklan mukaisesti saataville asetetaan 109 826 147 euroa ennakkorahoituksena. Komissio voi maksaa kyseisen ennakkorahoituksen enintään kahdessa osassa.

Komissio voi maksaa enakkomaksun ja avustuserät yhdellä kertaa tai useammassa erässä. Erien suuruus riippuu rahoituksen saatavuudesta.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu ennakkorahoitus vapautetaan saataville lainasopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että asetuksen (EU) 2021/241 15 artiklan 2 kohdan mukainen sopimus, jäljempänä ’lainasopimus’, tulee voimaan ja kyseisen sopimuksen mukaisesti. Ennakkorahoitus kuitataan vähentämällä se maksueristä suhteellisesti.

4. Lainasopimuksen mukaisten erien saataville vapauttamisen ehtona on, että rahoitusta on käytettävissä ja että komissio on tehnyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan mukaisesti päätöksen siitä, että Liettua on tyydyttävästi saavuttanut REPowerEU-luvun sisältävän muutetun elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät lainaa koskevat yksilöidyt täydentävät välitavoitteet ja tavoitteet. Tuen maksamisen edellytyksenä on, että Liettua saavuttaa täydentävät välitavoitteet ja tavoitteet viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026.”;

- 4) korvataan liite tämän päätöksen liitteessä olevalla tekstillä.

2 artikla

Osoitus

Tämä päätös on osoitettu Liettuan tasavallalle.

Tehty ...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
